

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije

PREDLOG

OSNOVE ZA VOĐENJE PREGOVORA O IZMJENAMA I DOPUNAMA SPORAZUMA
O IZMJENI I PRISTUPANJU CENTRALNOEVROPSKOM SPORAZUMU O
SLOBODNOJ TRGOVINI

Podgorica, 28.04.2015.

Osnov za zaključivanje

I Ustavni osnov za vođenje pregovora o izmjenama i dopunama sporazuma o izmjeni i pristupanju centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini

Pregovori o izmjenama i dopunama Sporazuma o izmjeni i pristupanju centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini (CEFTA 2006 Sporazum) biće bazirani na izmjeni i dopuni anexa 4 CEFTA 2006 Sporazuma i pregovaranju i zaključivanju Okvirnog sporazuma.

Ustavni okvir za izmjenu i dopunu Anexa 4 CEFTA 2006 Sporazuma i pregovaranje Okvirnog sporazuma sadržan je u odredbama člana 16 stav 1 tačka 5 Ustava Crne Gore kojim je propisano da Crna Gora, na principima i pravilima međunarodnog prava, sarađuje i razvija prijateljske odnose sa drugim državama, regionalnim i međunarodnim organizacijama, kao i odredbama člana 100 tačke 1 i 4 Ustava, kojima je propisano da Vlada vodi unutrašnju i vanjsku politiku i zaključuje međunarodne ugovore.

II Ocjena stanja odnosa sa potpisnicama CEFTA 2006 Sporazuma

Sporazum o izmjeni i pristupanju Centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini (CEFTA 2006), potpisan je u Bukureštu 19. decembra 2006. godine između Republike Albanije, Bosne i Hercegovine, Republike Hrvatske, Republike Makedonije, Republike Moldavije, Crne Gore, Republike Srbije i UNMIK Kosova, a sa punom primjenom započeo je 22. novembra 2007. godine.

Osnovni ciljevi ovog Sporazuma su: proširenje trgovine robama i uslugama, podsticanje ulaganja pomoću pravednih, stabilnih i predvidljivih pravila, uklanjanje barijera u trgovini, obezbjeđenje odgovarajuće zaštite prava intelektualne svojine u skladu sa međunarodnim standardima, usklađivanje odredbi o pitanjima moderne trgovinske politike kao što su pravila konkurencije i državna pomoć. Sporazumom su predviđene jasne i efikasne procedure rješavanja sporova, kao i stvaranje zone dijagonalne kumulacije porijekla roba. Sporazum je usklađen sa pravilima Svjetske trgovinske organizacije (STO).

III Razlozi za zaključivanje međunarodnog ugovora

Regionalna konvencija o Pan–Euro–Mediterranskim preferencijalnim pravilima o porijeklu robe u Crnoj Gori stupila je na snagu 01.09.2013.godine („Sl list Crne Gore-Međunarodni ugovori”, br. 7/2012)

Konvencija propisuje odredbe o pravilima o porijeklu robe u trgovini između Strana ugovornica CEFTA 2006 Sporazuma.

Paralelno sa procesom implementacije Konvencije, ugovorne strane od 2009. godine, u okviru radne grupe PEM konvencije, rade na reviziji pravila porijekla propisanih Konvencijom, a u cilju njihovog pojednostavljenja i usklađivanja sa ekonomskom realnošću.

Jedno od predloženih revizionih rješenja je i uvođenje pune kumulacije porijekla zajedno sa ukidanjem odredbe o zabrani povraćaja, kao opštih pravila Konvencije.

Međutim, da se ne bi čekao kraj revizionog procesa PEM Konvencije, koji je predviđen za kraj 2017. godine, kroz Podkomitet za carine i pravila porijekla CEFTA strane su odlučile da pokrenu inicijativu za izmjenu **Anexa 4 CEFTA 2006 Sporazuma** (pravila porijekla), a u pravcu uvođenja pune kumulacije porijekla i ukidanju odredbe o zabrani povraćaja.

Uvođenjem pune kumulacije porijekla, privredni subjekti bi na lakši način mogli ispuniti uslove za sticanje preferencijalnog porijekla u okviru zone slobodne trgovine nego što je to bilo moguće na osnovu primjene dijagonalne kumulacije, a zajedno sa ukidanjem odredbe o zabrani povraćaja značiće povećanje konkurentnosti proizvoda i eliminisanje nepovoljnijeg položaja regiona u odnosu na neke druge ugovorne strane PEM Konvencije (mediteranske zemlje).

Nakon liberalizacije trgovine robama i početka pregovora o liberalizaciji uslugama primijećeno je da preostale barijere pripadaju grupi netarifnih barijera. U vezi sa tim, pristupilo se pregovorima koji će biti definisani **Okvirnim sporazumom** između potpisnica CEFTA 2006 Sporazuma koji će dovesti do pojednostavljenja inspeksijskih i carinskih procedura.

IV Osnovna pitanja o kojima će se voditi pregovori

Predmet pregovora je izmjena Anexa 4 Protokola koji se odnosi na definiciju pojma „proizvodi sa porijeklom“ i metode administrativne saradnje koji se odnosi na član 14,

stav (1 i 3) i uvođenje pune kumulacije porijekla zajedno sa ukidanjem odredbe o zabrani povraćaja (glava 4, član 15 CEFTA 2006)

Pitanja koja će biti razmatrana prilikom pregovora za zaključivanje Okvirnog sporazuma su:

- 1) Pojednostavljenje inspekcijskih kontrola u vezi sa svim postupcima carinjenja i smanjenje formalnosti.
- 2) Utvrđivanje načina i obaveza u vezi sa razmjenom informacija između carinskih službi, na način koji dozvoljava nacionalno zakonodavstvo.
- 3) Uzajamno priznavanje nacionalnih statusa ovlašćenih privrednih subjekata - AEO – (*Authorised Economic Operator*) u svakoj CEFTA strani, što podrazumijeva da su i zakonodavstvo i sprovođenje svakog nacionalnog programa u potpunosti u skladu sa relevantnom pravnom tekovinom EU.
- 4) Priznavanje EU AEO sertifikata od strane svake CEFTA strane.

V Predlog stavova Pregovaračkog tima Crne Gore u vezi sa pitanjima tokom pregovora

- Pregovori u vezi sa izmjenom Anexa 4 CEFTA 2006 Sporazuma odnosiće se na identifikovanje razloga zbog kojih je neophodno napraviti navedene izmjene, u prvom redu na to da odredbe o punoj kumulaciji postoje u sporazumima o slobodnoj trgovini između Evropske unije i nekih mediteranskih zemalja kao i u sporazumu o Evropskoj Ekonomskoj Zajednici, a istovremeno u ovim sporazumima nema zabrane povraćaja, što te države stavlja u povoljniji položaj u odnosu na CEFTA region.
- U skladu sa prethodnim, pregovarački tim Crne Gore se slaže sa izmjenama Anexa 4 Protokola koji se odnosi na definiciju pojma „proizvodi sa porijeklom“, uz uvođenje pune kumulacije i ukidanje odredbe o zabrani povraćaja.
- Pregovori u vezi sa zaključivanjem Okvirnog sporazuma biće bazirani na iznošenju stavova u vezi sa pojednostavljenjem razmjene informacija i unapređenjem saradnje kroz uzajamno priznavanje nacionalnih AEO Programa u svakoj CEFTA strani.
- S obzirom na benefite koji se očekuju nakon potpisivanja ovog Sporazuma, u smislu mogućnosti uklanjanja netarifnih barijera, pregovarački tim Crne Gore podržaće zaljučivanje Okvirnog sporazuma.

VI Procjena potrebnih finansijskih sredstava za zaključenje ugovora

Za izmjenu i dopunu anexa 4 CEFTA 2006 Sporazuma, u smislu uvođenja pune kumulacije porijekla sa ukidanjem odredbe o zabrani povraćaja kao i pregovaranja i zaključivanja Okvirnog sporazuma nije potrebno obezbijediti dodatna finansijska sredstva u Budžetu Crne Gore.

VII Potreba usaglašavanja propisa

Izmjena i dopuna Anexa 4 CEFTA 2006 Sporazuma i zaključivanje Okvirnog sporazuma ne zahtijeva izmjenu važećih ili donošenje novih propisa.

VIII Predlog Pregovaračkog tima

Pregovarački tim će biti definisan tokom pregovora pregovora o izmjenama i dopunama Sporazuma o izmjeni i pristupanju centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini.